

กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร*

PRIVATE SCHOOL STRATEGY FOR TEACHER EXPERIENCE TO
DEVELOP ENGLISH LANGUAGE ABILITY FOR EARLY CHILDHOOD
IN CHUMPHON PROVINCE

ชลภัศรย์ กิตติมานะพันธ์

Chonpaksorn Kittimanapan

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University, Thailand

E-mail: kunttawan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบ วิธีการที่ดีในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ของครูเพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร 3) พัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร และประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ 4) นำกลยุทธ์ไปทดลองใช้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนปฐมวัย ผู้ปฏิบัติการสอนภาษาอังกฤษ ครูและผู้ปกครองนักเรียน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย สถิติทดสอบ t ผลวิจัยพบว่า 1) รูปแบบวิธีการสอนเด็กปฐมวัยที่ดีคือ การใช้สื่อที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต โดยเน้นการปฏิบัติจริง 2) สภาพการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ที่มีน้อย คือ การสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ 3) กลยุทธ์การส่งเสริมครู มี 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความสามารถของครูในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการกำหนดเป้าหมายและการประเมินครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับปฐมวัย และ 4) ผลการทดลองใช้กลยุทธ์พบว่า

* Received 8 December 2020; Revised 15 December 2020; Accepted 19 December 2020



การทดลองใช้กลยุทธ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นเรื่องการเตรียมการก่อนทำการสอนแต่ละสัปดาห์ของครู ที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การส่งเสริมครู, การจัดประสบการณ์การเรียนรู้, ผู้เรียนระดับปฐมวัย

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study a model, method and desirable condition of English language learning experience management for early childhood learners. 2) To study problem state and obstacles towards the promoting of learning experience management of teachers to develop English language ability for early childhood learners of private schools in Chumphon Province. 3) To develop strategies for promoting teachers in organizing experiences for English language development in early childhood learners at private schools in Chumphon Province and assessing feasibility of strategies. 4) To try out strategies. This research was the development research. The research population was early childhood teaching specialists, English teaching practitioner teachers and students' parents. The research instruments consisted of questionnaires, interview questionnaires, and statistical questionnaires used: percentage, mean, test statistic. The research found that 1) A good model of early childhood teaching was the use of media to provide learning experiences that were consistent with daily life. It emphasizes practicality. 2) The lesser state of experience promotion is to create a network of professional learning communities. 3) The three strategies for promoting teachers in organizing experiences were; Strategy 1; Improve teachers' ability to set goal for English language development in early childhood learners; Strategy 2; Develop teachers systematically and continuously; Strategy 3; Promote the parents' participation in setting goal and evaluating teachers in organizing experiences for English language development in early childhood learners. 4) The experiments' results using strategies were found that the results of strategies after the experiment were higher than before experiment statistically significant at level 0.05, except the preparation of teachers' pre-teaching is no different.

Keywords: Strategies for Promoting Teachers, English Learning Experience, Early Childhood Learners



บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยได้มีการจัดทำแผนการศึกษาชาติซึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาชาติ ฉบับปี 2560 - 2579 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2562) ได้มีการกำหนดให้เด็ก 3 - 5 ปี ได้เข้ารับการพัฒนาการเรียนรู้ในระบบโรงเรียนมากขึ้นเป็น 100% สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน โดยเน้นให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากขึ้น เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของประเทศ ได้นำไปใช้เป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น ประชากรไทยในทุก ๆ ระดับช่วงอายุมีโอกาสนในการปฏิสัมพันธ์และได้ใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นทุกวัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศรัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายให้เด็ก ๆ สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน และจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ พบว่าภูมิศาสตร์พื้นที่ของจังหวัดชุมพร อาชีพหลักของประชากร ได้แก่ อาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การประมง และทำสวน ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาในจังหวัดชุมพรจำนวนมาก

การใช้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในชุมชน ในอนาคต ในส่วนของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ดี การจัดการเรียน การสอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร ยังไม่มีการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมอย่างจริงจัง ส่วนมากมุ่งเน้นในการสอนอ่านออกเขียนได้เพื่อแข่งขันกับโรงเรียนอื่น ๆ โดยละเลยพื้นฐานทางการศึกษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งขาดความสอดคล้องกับธรรมชาติ การเรียนรู้ของเด็กเนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่มีสมาธิ ในการเรียนรู้สั้น และการเรียนรู้ของเด็กจะอยู่ในรูปของการเรียนปนเล่น การลงมือทำกิจกรรม หากเน้นจัดกิจกรรมให้เด็กท่องจำ อ่าน เขียน เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้น้อยกว่าการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรม

สิริมา ภิญญอนันตพงศ์ กล่าวถึง การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นหัวใจสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ครูควรได้รับการส่งเสริม พัฒนา ให้มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ควรได้รับการฝึกฝนให้มีประสบการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง (สิริมา ภิญญอนันตพงศ์, 2558) การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร จึงต้องเริ่มตั้งแต่การให้ความรู้และทบทวนความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัยให้กับครูและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ทำความเข้าใจหลักการสำคัญเกี่ยวกับการจัดประสบ



การการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้กับเด็ก สารการเรียนรู้ตามหลักสูตรและ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย ความต้องการของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาเด็ก โดยเฉพาะทักษะพื้นฐานทางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แต่อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมครูต้องขึ้นอยู่กับความต้องการ และปัญหา ที่เกิดขึ้นจริงในโรงเรียนเป็นสำคัญ

สำหรับโรงเรียนเอกชนในจังหวัดชุมพรมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 25 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนอิสลามควบคู่สามัญ จำนวน 2 โรง โรงเรียนการกุศลของวัด 1 โรง โรงเรียนการกุศลสงเคราะห์ 1 โรง เป็นโรงเรียน ที่เปิดสอนเฉพาะระดับอนุบาล จำนวน 7 โรง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับประถมจำนวน 12 โรง และไม่มีการเปิดสอนระดับอนุบาล จำนวน 2 โรง ทุกโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร โรงเรียนที่เปิดทำการสอนระดับปฐมวัย 80 เปอร์เซ็น หรือ 23 โรงเรียน มีครูผู้ทำการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 25 คน มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้ที่เน้น การท่องจำ และการอ่านการเขียนตัวอักษรเป็นหลักขาดการเสริมประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมที่มีความหลากหลาย (อิงอร อินทรรัตน์, 2563) ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร เพื่อประโยชน์กับครูผู้สอน โรงเรียนและผู้เรียน ต่อการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและสอดคล้องตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย 2560 เพื่อเป็นประโยชน์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการตามวัย และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบ วิธีการ และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และอุปสรรค ที่มีต่อการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการใช้กลยุทธ์
4. เพื่อนำกลยุทธ์ไปทดลองใช้ และประเมินผลการทดลองใช้กลยุทธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงพัฒนาและกระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method) แบบเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน



ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารูปแบบวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสาขাপฐมวัย จำนวน 4 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเองทุกคน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสาขापฐมวัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัย จำนวน 12 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัญหา อุปสรรค ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยตรวจสอบความเที่ยงตรง จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อเหมาะสมใช้ได้ โดยมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ทุกข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติการสอนภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัยจำนวน 12 คนโดยใช้แบบสอบถามสภาพปัญหา อุปสรรค ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงข้อมูล ความถี่ (Frequency Distribution) และร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำกลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมครู

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหาร จำนวน 5 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย จำนวน 13 คน รวม 18 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร ตรวจสอบเครื่องมือ



ในเรื่องความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่า IOC มากกว่า 0.5

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บแบบประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจำนวน 5 คน และแบบประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย จำนวน 18 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้ปกครองจำนวน 57 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินกลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร ตรวจสอบเครื่องมือในเรื่องความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่า IOC มากกว่า 0.5

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินกลยุทธ์ ก่อนการใช้กลยุทธ์และหลังการใช้ กลยุทธ์ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากครูและผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนปัญญาพัฒนา จำนวน 57 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบ t (t - test Statistic)

ผลการวิจัย

1. รูปแบบวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย จากผลการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ สามารถวิเคราะห์รูปแบบ วิธีการ และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยได้ 6 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 สภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษผู้เรียนระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนเอกชน

สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย 6 องค์ประกอบ คือ 1) วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย 2) การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรสถานศึกษา 4) การสนับสนุน และพัฒนาบุคลากรเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย 6) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร พบว่าสภาพการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพรที่ดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ได้แก่

2.1 จัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) คิดเป็นร้อยละ 22.72



2.2 มีการสร้างเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อเป็นแกนนำผู้ปกครองเพื่อเข้าร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็ก คิดเป็นร้อยละ 40.90

2.3 ศึกษาฐานงานสถานศึกษาดีเด่นด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 59.09

3. กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์

กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความสามารถของครูในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการกำหนดเป้าหมายและการประเมินครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับปฐมวัย



ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของกลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร (N = 5)

ความคิดเห็นเรื่องความเหมาะสมของกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.
กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความสามารถของครูในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	3.00	0.00
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.00	0.00
กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการกำหนดเป้าหมายและการประเมินครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับปฐมวัย	3.00	0.00

หมายเหตุ: คะแนนเต็ม 3

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นด้วยกับกลยุทธ์ทั้ง 3 กลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.00)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร (N=18)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของกลยุทธ์	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความสามารถของครูในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัย ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	4.44	.705	มาก
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.50	.618	มาก
กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการกำหนดเป้าหมายและการประเมินครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับปฐมวัย	4.22	.732	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย เห็นด้วยกับกลยุทธ์อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน

4. ทดลองใช้กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร



ตารางที่ 3 คะแนนก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร

ข้อความถาม	ก่อนใช้ กลยุทธ์		หลังใช้ กลยุทธ์		$\bar{D}$	t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ด้านการจัดประสบการณ์							
จัดประสบการณ์ ภาษาอังกฤษที่ เหมาะสมกับวัยเด็กและมีเป้าหมายตาม หลักสูตรสถานศึกษา	4.32	.686	4.82	.384	.509	4.42	.000*
ใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมมีส่วนช่วย ให้เด็กเข้าใจภาษาอังกฤษได้ดี	4.51	.571	4.74	.444	.228	2.62	.011*
การเตรียมการก่อนทำการสอนแต่ละ สัปดาห์ของครู	4.37	.616	4.42	.498	.053	.554	.582
เอกสาร ข้อมูลที่ ครู จัดทำให้กับ ผู้ปกครอง	4.19	.693	4.75	.434	.561	5.43	.000*

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 2 ด้าน

ตารางที่ 4 คะแนนก่อนและหลังการใช้กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร รายข้อ

กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับ ผู้เรียนระดับปฐมวัย	ก่อนใช้ กลยุทธ์		หลังใช้ กลยุทธ์		$\bar{D}$	t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ด้านการจัดประสบการณ์	4.34	.536	4.68	.224	.337	4.35	.000
ด้านพัฒนาการทางภาษาอังกฤษของเด็ก	4.05	.680	4.50	.219	.445	4.69	.000
รวม	4.15	.589	4.25	.298	.105	2.51	.015



ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ก่อนใช้		หลังใช้		$\bar{D}$	t	Sig.
	กลยุทธ์		กลยุทธ์				
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
ด้านพัฒนาการทางภาษาอังกฤษของเด็ก							
บอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษพื้นฐานในชีวิตประจำวันได้	4.16	.751.	4.58	.498	.421	3.36	.001*
สื่อสารกับครูต่างชาติได้ตามวัย	4.12	.734	4.47	.504	.351	3.35	.001*
บอกตัวอักษรภาษาอังกฤษได้บ้าง	4.11	.838	4.49	.504	.386	3.03	.004*
พูดประโยคภาษาอังกฤษง่ายๆได้ตามวัย	4.05	.811	4.35	.582	.298	2.66	.010*
บอกความต้องการของตนเองเป็นภาษาอังกฤษได้บ้าง	3.75	.931	4.12	.629	.368	2.39	.020*
เข้าใจคำสั่งในการทำใบงานภาษาอังกฤษได้	3.91	.912	4.51	.539	.596	4.36	.000*
กล้าแสดงออกในการสื่อสารกับครูต่างชาติ ครูประจำชั้นและผู้ปกครองในการใช้ประโยคเป็นภาษาอังกฤษ	4.18	.759	4.67	.476	.491	4.08	.000*
การพัฒนาการทางภาษาอังกฤษของเด็กในภาพรวมทุกด้าน	4.18	.685	4.82	.384	.649	6.03	.000*

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนหลังการใช้กลยุทธ์สูงกว่าก่อนการใช้กลยุทธ์ทุกรายข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นเรื่องการเตรียมการก่อนทำการสอนแต่ละสัปดาห์ของครู ที่ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษารูปแบบ วิธีการ และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร สามารถสังเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย 6 องค์ประกอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรีย์ ผลโยธิน และคณะ ที่ระบุว่าสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย 6 องค์ประกอบ คือ 1) วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยี ประกอบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร 4) การสนับสนุน และพัฒนาบุคลากร 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด



ประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (พัชรี ผลโยธิน และคณะ, 2558)

2. สภาพปัญหา และอุปสรรค ที่มีผลต่อการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน จังหวัดชุมพร พบว่าการจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) อยู่ในระบายน้อยที่สุด ดังนั้นทางโรงเรียนจึงต้องมีการดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ เพื่อร่วมพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมหรือชุมชนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกัมมัส ออแด ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา ที่พบว่าหลังจากกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีระดับการปฏิบัติในทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก (กัมมัส ออแด, 2561)

3. กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย 1) การพัฒนาความสามารถของครูในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาภาษาอังกฤษเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัท ธัญพงศ์ไพบูลย์ และของ ณัฐนันท์ รันจิตโคตร ที่พบว่า การพัฒนาบุคลากรการสอนปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญ การจัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถด้านการสอน ทักษะทางภาษา และการพัฒนาสื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ (ธนัท ธัญพงศ์ไพบูลย์, 2560); (ณัฐนันท์ รันจิตโคตร, 2559) 2) การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบนั้น สอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ที่เน้นให้โรงเรียนมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบหรือวิธีการที่จะพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาตามวงจรคุณภาพ PDCA 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการกำหนดเป้าหมายและ การประเมินครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภา พิสมัย ที่ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย กรณีศึกษาโรงเรียนสุเหร่าหะยีมิยา สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร” ที่พบว่าทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดผลดีแก่นักเรียน โดยมีการจัดตั้งกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง มีการจัดประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนและปิดภาคเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้ตรงกับวันหยุด และมีการแจ้งผลการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง (เพ็ญภา พิสมัย, 2556)

4. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์พบว่าเรื่อง การเตรียมการก่อนการสอนแต่ละสัปดาห์ของครู ก่อนและหลังการทดลองนั้นไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียนและยึด



รูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ ทำให้ไม่สามารถปรับแผนการสอนให้แตกต่างจากเดิม ได้
มากการเตรียมตัวในการสอนจึงเป็นแบบเดิม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยควร
เน้นกิจกรรมเพื่อพัฒนาความพร้อมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริม
ภาษาต่างประเทศที่ควรบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ และเน้นสถานการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
ครูจึงควรวางแผนการสอนให้ชัดเจนเพื่อจะได้เตรียมสื่อ การสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ให้
พร้อมใช้ ให้กระชับเวลา สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องลดการบ้าน ลด
การสอบ เพิ่มการเรียนรู้ โดยปรับลดหรือบูรณาการการสั่งการบ้านให้เป็นส่วนหนึ่งของการ
เรียนรู้ การจัดทำแผนการสอนจึงมีความจำเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบ วิธีการ และสภาพที่พึงประสงค์ในการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย มี 6 องค์ประกอบ คือ
1.1) วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย
1.2) การใช้สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย
1.3) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรสถานศึกษา
1.4) การสนับสนุน และพัฒนาบุคลากรเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก
ปฐมวัย 1.5) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก
ปฐมวัย 1.6) การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย 2) สภาพปัญหา และอุปสรรค ที่มีต่อการส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ของครูเพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน
จังหวัดชุมพร ที่มีการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนการ
เรียนรู้วิชาชีพ (PLC) 3) กลยุทธ์การส่งเสริมครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษประกอบด้วย
3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความสามารถของครูในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนา
ภาษาอังกฤษผู้ระดับเรียนปฐมวัย ที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครองต่อการกำหนดเป้าหมายและการประเมินครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับปฐมวัย และ 4) ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การส่งเสริมการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของครูเพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับปฐมวัย
ในโรงเรียนเอกชน พบว่าผลการทดลองใช้กลยุทธ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นเรื่องการเตรียมการก่อนทำการสอนแต่ละสัปดาห์ของครู
ที่ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) โรงเรียนอนุบาลจังหวัดชุมพรควร
พัฒนาศักยภาพการสอนภาษาอังกฤษของครูโดยการให้ครูได้ศึกษาดูงาน การใช้เทคนิคการ



สอน การผลิตสื่อท้องถิ่นเป็นภาษาอังกฤษ 2) ครูผู้สอนปฐมวัยควรใช้สื่อกิจกรรมมีสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริง 3) โรงเรียนต่าง ๆ ควรมีการสร้างเครือข่ายการร่วมพัฒนาเด็กโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ร่วมประเมินผลการสอน 4) ควรให้ครูปรับเปลี่ยนแผนการสอนแต่ละสัปดาห์ให้กระชับ และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น กระบวนการคิด การแสวงหาความรู้ผ่านการปฏิบัติ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการวิจัยเพื่อการพัฒนาสื่อท้องถิ่น การแต่งเพลง การเล่นเกม โดยสอดคล้องกับภาษาอังกฤษ 2) ควรมีการวิจัยเพื่อจัดทำธนาคารสื่อในจังหวัดชุมพร เพื่อให้ครูทุกโรงเรียนสามารถใช้สื่อภาษา 3) ควรมีการวิจัยพัฒนาศักยภาพการจัดทำแผนการสอน ที่ลดการบ้านเพิ่มกิจกรรมการเรียนรู้ 4) ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษของครูปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กัสมัส ออแด. (2561). การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยวัดผลและสถิติการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐนันท์ รันชิตโคตร. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับครูปฐมวัย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 8(2), 361-371.
- ธนท ธัญพงศ์ไพบูลย์. (2560). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 6(2), 27-39.
- พัชรี ผลโยธิน และคณะ. (2558). การพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับเด็กปฐมวัย (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช มสธ.
- เพ็ญภา พิสมัย. (2556). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยกรณีศึกษาโรงเรียนสุเหร่าหะยีมีนา สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 3(3), 45-82.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.



- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายลดการบ้าน ลดการสอบ และเพิ่มการเรียนรู้. เรียกใช้เมื่อ 20 ตุลาคม 2563 จาก <https://www.kruupdate.com/33090/>
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2562). ประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ (พ.ศ.2561-2580). (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมเด็กปฐมวัย. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์, 16(1), 76-94.
- อิงอร อินทร์ตัน. (16 กุมภาพันธ์ 2563). นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ. (ชลภัศรย์ กิตติมานะพันธ์, ผู้สัมภาษณ์)